

Handleiding voor de basis van 'Lees beleving'

Lees beleving

Wat is 'Lees beleving'?

'Lees beleving' is een manier om kinderen meer te motiveren om te lezen. De basis is een verhaal met een duidelijk thema. Het verhaal kan voorgelezen worden en kan ook zelf gelezen worden. Het doel is dat kinderen het zelf willen lezen. Bij het verhaal hoort een aantal activiteiten, zodat kinderen op veel verschillende manieren bezig zijn met het verhaal. Zo beleven ze het verhaal intenser en begrijpen ze het verhaal vaak ook beter. Met 'Lees beleving' motiveer je kinderen dus niet alleen om met lezen bezig te zijn, je helpt ze ook nog eens de gelezen verhalen beter te begrijpen.

Voor wie is 'Lees beleving'?

'Lees beleving' is in principe geschreven voor kinderen die nog niet zo lang lezen of moeite hebben met lezen. Ook anderstalige leerlingen kunnen er baat bij hebben.

Het verhaal

Het basisverhaal bestaat uit tien hoofdstukken met elk een duidelijk onderwerp. Door de verschillende onderwerpen kunnen kinderen het verhaal beter voor zichzelf samenvatten. Ze onthouden daardoor beter wat ze gelezen hebben. Elk hoofdstuk staat op een bladzijde. Zo wordt de structuur van een boek duidelijker. Elk hoofdstuk is genummerd aan de onderkant van de bladzijde, waardoor je een paginanummering krijgt.

Elk hoofdstuk bestaat uit 20 zinnen. Elke zin staat op een aparte regel. De zinnen lopen dus niet door op een volgende regel. Dit zorgt voor meer overzicht tijdens het lezen. Om het nog iets overzichtelijker te maken is elke zin genummerd. Als kinderen de weg dan toch nog even kwijt zijn, help je ze makkelijk weer op de juiste weg door het nummer van de zin te noemen.

Startactiviteiten

Je begint elk verhaal met de startactiviteiten. De eerste startactiviteit zorgt er voor dat kinderen alvast hun kennis over het thema activeren. De tweede startactiviteit zorgt er voor dat ze zich bewuster worden van wat er zojuist gelezen is. Ook kan deze activiteit kinderen motiveren om het nog even weer terug te lezen.

Afsluitende activiteiten

Bij het afsluiten van het thema lees je het volledige verhaal en doe je de afsluitende activiteiten. De afsluitende activiteiten zijn voor elk verhaal hetzelfde. Ze hebben alleen een ander thema en misschien een iets andere vorm, omdat die beter bij het thema past.

Overige activiteiten

Ik zal per hoofdstuk activiteiten delen in de linkparty van elk thema, zodat je niet het wiel hoeft uit te vinden. En iedereen is natuurlijk welkom om ook te komen delen. Zo maken we er samen een mooi project van.

Verder maak ik bij elk thema een bijpassende bundel van werkbladen en knipbladen met daarbij uiteraard ook een handleiding. In de handleiding staan suggesties voor taal activiteiten, reken activiteiten, knutsel activiteiten voor elk hoofdstuk en ook nog voor het verhaal in het algemeen. Er staan zelfs nog een aantal extra activiteiten in zoals bijvoorbeeld een recept. De bundel met de handleiding kun je telkens vinden in het winkeltje voor een klein bedrag.

Start

Begin het thema met een mindmap. Laat kinderen bedenken wat bij het thema hoort.

Na het lezen van een hoofdstuk is het de bedoeling dat kinderen gaan nadenken over wat ze zojuist gelezen hebben. Wanneer kinderen dat lastig vinden, kun je vragen stellen om ze op weg te helpen.

- Waar was ... (naam van de hoofdpersoon)?
- Wat deed ...?
- Wat gebeurde er toen?
- Was ... alleen?

Dan moeten ze bedenken welk plaatje daar goed bij zou passen.

- Wat zou je op dat plaatje moeten zien?

Vervolgens moet het plaatje getekend worden bij de tekst. Kinderen zijn zo de illustrator van het boek. Ze krijgen op die manier een boekje met daarin hun eigen tekeningen. Het is goed om de kaders duidelijk te maken voordat er getekend wordt.

- Hoe uitgebreid je laat tekenen bepaal je zelf.
- Wordt het een tekening van enkel HB potlood?
- Wordt het een ingekleurde tekening?
- Hoeveel tijd mag er aan een tekening besteed worden?

Na het tekenen kun je de tekeningen samen bekijken. In een groep kun je dat doen door een tafelvoorstelling te houden. Kinderen leggen hun tekening open op tafel en iedereen loopt langs de verschillende tafels om elkaars boekillustraties te bewonderen. Wanneer er duidelijke verschillen zijn kun je bespreken waarom iemand heeft gekozen voor die illustratie. Zo kun je ook gelijk controleren of een kind de tekst begrepen heeft.

Het verhaal

Lezen

Lees telkens een hoofdstuk. Dit kan op verschillende manieren:

- Voorlezen: Wanneer kinderen nog niet (voldoende) kunnen lezen kun je er voor kiezen om de tekst voor te lezen. Wanneer kinderen een klein beetje kunnen lezen, zou je er voor kunnen kiezen om kinderen eerst zelf een klein stukje te laten lezen en vervolgens zelf het hele hoofdstuk voor te lezen.
- Zelf laten lezen: Wanneer kinderen zelf kunnen lezen, is het beter om de kinderen de tekst zelf te laten lezen. Wanneer kinderen hardop lezen, kunt je helpen/corrigeren wanneer dat nodig is. Hardop lezen helpt overigens om hetgeen dat gelezen is ook beter te begrijpen doordat je jezelf beter hoort. Bij het zelfstandig lezen zou je kinderen een fluistertelefoon kunnen laten gebruiken om zichzelf toch nog even beter te kunnen horen.
- Groepslezen: Het lezen van een tekst in groepsverband kun je doen door de kinderen om de beurt een zin hardop te laten lezen. Het geven van beurten is in dat geval beter dan kinderen in een vaste volgorde te laten lezen. Ook kun je er voor kiezen om de volledige tekst als groep hardop te lezen.
- Duo lezen: Kinderen kun je in tweetallen om de beurt hardop een zin of het hoofdstuk laten lezen. Zo lezen ze het zelf en horen ze de tekst ook.

Elke vorm heeft voordelen en nadelen. Welke vorm je kiest is ook afhankelijk van de groepsgrootte. Bij grote groepen kun je ook combineren. Zo kun je bijvoorbeeld eerst de groep zelfstandig (eventueel met fluistertelefoon) een hoofdstuk laten lezen. Wanneer ze klaar zijn laat je ze alvast nadenken over de start activiteit. Vervolgens kun je dan de kinderen om de beurt een zin hardop laten lezen. En je zou dan zelfs nog tot slot het hoofdstuk zelf kunnen voorlezen. De laatste twee kun je overigens ook omkeren...dat ligt er aan welk doel je hebt en het ligt ook aan het niveau van de kinderen. Als je wilt kijken in hoeverre kinderen de gelezen tekst zelf begrijpen, ga je niet voorlezen, maar laat je ze zelf lezen.

Extra

Bij het lezen van de Nederlandse taal komen kinderen een aantal problemen tegen wanneer ze nog niet zo lang kunnen lezen of moeite hebben met lezen. Twee veelvoorkomende problemen zijn worden met de 'stomme e' (woorden waarbij de 'e' uitsprekt als 'u') en de woorden waarbij je een korte klank schrijft, maar een lange klank zegt (je schrijft 'a', maar zegt 'aa'). Dit kun je van tevoren met kinderen bespreken. Je kunt ze dan een voorbeeld geven uit de tekst of ze zelf een voorbeeld laten noemen. Ook kun je dingen als hoofdletters en leestekens bespreken.

Na elk hoofdstuk

Sommige kinderen vinden het fijn om het gevoel te hebben dat ze een doel hebben bereikt. Om die reden heb ik een aftekenblad gemaakt. Hierop kunnen kinderen aangeven dat ze een hoofdstuk van het verhaal hebben gelezen. Het doel is dan het aftekenen van alle vakjes.

Hoe ze de vakjes aftekenen maakt eigenlijk niet veel uit. Je kunt ze een sticker laten plakken, je kunt ze een mini tekening laten tekenen je kunt ze laten afvinken of afkruisen...wat maar werkt om te motiveren.

Afsluiting

Taal: het boek

Bespreek de delen van een boek (voorkant, rug, achterkant, omslag, bladzijden, inleiding-kern-slot, schrijver, illustrator). Lees het boek als geheel voor.

Taal: woordenschat

Laat kinderen de woordenschat kaartje uitknippen. Verstop de kaartjes met de woorden. Leg de kaartjes met de afbeelding op een tafel. Laat kinderen de woordkaartjes zoeken. Deze leggen ze op het plaatje dat er bij hoort.

Taal: letter puzzel

Laat kinderen de letterkaartjes uitknippen. Kinderen kunnen nu proberen om er een woord van te leggen. Als het niet lukt om het lange woord te vinden, kunnen ze ook minder lange woorden proberen te leggen.

Ook kun je het spel doen wie de meeste woorden van deze letters kan leggen. De gelegde woorden kunnen dan telkens opgeschreven worden.

Taal: woordzoeker

Laat kinderen de woordzoeker oplossen.

Rekenen: sudoku

Laat kinderen de sudoku oplossen.